

Milyen legyen a kapitalizmus?

Gömbös Gyula nagyjelentőségű költségvetési beszédében kiterjeszkedett a többi közt a kapitalizmus kérdésére is. Ő maga a kapitalista rend hívéül vallja magát. A kapitalizmus elvi alapján áll. Olyan alapnak tekinti a kapitalizmust, amelyet megdönteni nem lehet. Mert hiszen még az állami tervgazdaságra berendezkedett orosz szovjet is, amire a miniszterelnök a GyOSZ előtt mondott beszédében utalt, kénytelen számolni a kapitalizmus erejével s számos vonatkozásban ennek törvényszerű rendszeréhez alkalmazkodik.

Dé viszont a miniszterelnök nem huny szemet a kapitalizmus kinövésai, fattyuhajtásai és tulkapásai előtt. Látja a mai kapitalizmus hibáit. Ezért mondotta képviselőházi beszédében, hogy a kapitalizmus ellen felhangzó kritikát jogosultnak tartja s osztózik ebben a kritikában. Nevezetesen kiemelte a miniszterelnök, hogy a kapitalizmus nem lehet állam az államban, nem lehet parazita és nem lehet munkás-zsaroló.

Ezekkel a szavakkal a miniszterelnök világosan jelezte azokat a fogatkozásokat, amelyek a mai kapitalizmusnak jogosan szemére vehetők.

A kapitalizmus az egyéni kezdeményezéseken, az egyéni vállalkozásokon épül föl. Ennyiben egyezik az emberben lakozó ősi, természetes törekvésekkel: az érvényesülés, az erőgyarapodás, a vagyonszerzés vágyaival. Ezek az egészséges természetszerű hajtóerői a kapitalizmusnak, amely ennélfogva megdönthetetlen alapon áll. Az ember ötleteket termel, vállalkozik és kockázatokba bo-

csájtkozik, mindez csak azért, hogy a saját boldogulását, érvényesülését és emelkedését mozdítsa elő.

Ez jogosult mindaddig, amíg a kapitalizmus meggyarapodott és összetett erejét mások rovására nem érvényesíti és amíg hatalmát — a gyöngébekekkel szemben — mások kifosztására, vagy kizsákmányolására nem használja föl.

Ez az a határvonal, amelyen meg kell állni és amelyen túl megfelelő korlátok közé kell szorítani a kapitalizmus ténykedését.

Oswald Spengler német tudós egy hatalmas munkában azt fejtegeti, hogy a nyugati civilizáció megrendült és a pusztulás örvényébe jutott. Ez kétségtelenül erős, sötét túlzás, de sokkal nagyobb jogosultsággal lehet megállapítani azt, hogy a kapitalizmus a világháborút követő korszakban válságba jutott.

A tőke arra való, hogy a munkát táplálja, viszont a sokoldalú munka az, amely értékeket termel, az élet vérkeringését szolgálja s ezen a révén ismét gyarapítja a tőke erejét. Ez a körforgás biztosítja a kapitalista rend fennállását. Ha azonban az egyik erőtenyező, a tőke visszahúzódik, elvonul páncélszerényeibe, ahonnan csak biztos uzsorakamattal, vagy pedig csak busás politikai ellenszolgáltatások fejében lehet kimozdítani; ha a tőke nem mozdítja elő a termelő munkát, sőt nehéz és lehetetlen hitelbeli föltételekkel és magas kamattételekkel épenséggel lehetlenné teszi a vállalkozást és a munkát: akkor a kapitalizmus ezzel a saját természetes alapjait rendíti meg és saját magának ássa a sírját. A termelés pangásnak indul, az áruforgalom a minimumra zsugorodik össze. Megbénul a keres-

kedelem, gazdasági válság rázza meg az egész világot és maga a kapitalista rendszer is válságba jut.

Ezt látjuk most az egész világon s különösen érezzük a tőkében szegény Csonkamagyarországon.

Itt különösen szükség volna az, hogy a tőke képviselői átérzék az ország nehéz helyzetét és azonosítsák magukat azzal a sorsközösséggel, amelyben élünk s amelyet Gömbös Gyula miniszterelnök olyan mélyenérző magyar lélekkel hangoztat. A vagyonszerzés vágya és a haszonra való törekvés az embernél önként érthető s a kapitalista rendből önként követhető. De az olyan országban, mint a megcsonkított és minden oldalról szorongatott Magyarország, abban a mondhatatlan nehéz hely-

zetben, amibe az ország a trianoni szerződés folytán jutott, a kapitalistáknak is számba kellene venniük azt a verejtékes küzdelmet, amelyet a magyar társadalom léteért folytat és mérsékelniök kellene haszonéliségüket és — tisztelt a kivételnek — le kellene szálítaniok magukban a kapzsiságot, amely ösztönzi és vezérli őket.

Ezeket a közérdekű tanulságokat kell levonnunk abból az erőteljes nyilatkozatból, amelyet Gömbös Gyula miniszterelnök költségvetési beszédében a kapitalizmusra vonatkozólag tett. A magyar kapitalizmusnak is meg kell telnie magyar érzéssel s föl kell emelkednie az egyetemes nemzeti érdekek magaslatára. Ez a felhívás és ez az intelm csendül ki a miniszterelnök szavaiból.

Tavaszi virágok.

A tavasz lassan belopódzott a városba írja valaki „A Munka” hírei között. Igaz. Virágok színpompájába borult Salgótarján is. Orgonák lila virágfüzérek illata hömpölyög az utcákon és lilium meg nárcisz pompázik minden kicsiny virágpadon.

Az emberek nagyot, mélyet lélegznek föl a balzsamos tavaszi illatokból és a boldogság szent békecséggel gyönyörködnek a fészekrakó madarak diadalittas csicsérgésében.

A május a maga virágerdejével, a fiatalság szépségével, boldog önfeladásával elborította Salgótarján is.

Honnan jö a sok virág bimbóhasadása, honnan jö az illatok ária, amiknek szívet tárt, lelket nyit. Salgótarján?

A virágerdő alatt, a lombokat szétlajtva a fekete föld föl és léleklik. Termi ki magából az élet, a természet szépségeit. S ha e sok-sok virág e sok-sok illat, sok-sok szín nem takarná, nem szépitene, Salgótarján most is csak a fekete salaktalajt mezteleitené az ég kéksége felé. De most május van. A szénmzők

fedőjét és a kiszórt salakot egyaránt a remény és fiatalság zöldje futja be.

Szerte-szét a nagyvilágban vajúdik az emberiség nagy tele. Pusztulás, érzékelenség meg nem értés tele vívja harcát a béke tavaszának megszületése ellen. De végre-végre annyi év tele után tavaszi szellők fuvalmat érezük. A nagy világ hatalmasai mintha belefáradtak volna a keménységbe s új remények tűzét kezdenék szítani.

Pedig csak saját kárukon értek egy jobb belátás állomásához. Azt hitték, hogy a gazdasági bajok, a munkátlanlás és éhezés megállnak a „győztes” határoknál s a nyomor, a szenvedés örökre csak a „legyőzöttek” mártírkoszorúja marad. S ime egymásután csaptak át a hullámok a legtöbbet nyert Kiszánté életébe, kikezdtek a megközelíthetetlen fontot, megreszkettették a francia frankot és a dollár néven tisztelt pénzkirályt letaszították trónusáról.

Mindennek el kellett következnie. Munkanélküli milliók véres tömegfelvonulásának kellett észreterítenie a bosszu és gyűlölet politikusait, hogy végre ki-

A „MUNKA” TÁRCÁJA

Telepátia.

Sarlós László kis regénye.

(Folytatás.)

És lebotorkáltam a három emeletről. Mit is tehettem volna mást. De irigyletem e pillanatban a kórkoszak primitív ősemberét: aki még nem tudta, hogy mi az a partaj és akinek boldog korszakában a barlangnyilásokat még nem retesztelték el ajtókkal. Aki hasonló helyzetben nem követne el magánlaksértést, ha áhitott nője után, lestrapálva kiizzadva a májusi melegtől, a körüli hosszú hajszától, a három emelettől, hüvös enyhét, puha pihenőt és egyebet nyújtó, tárványitva váró barlangjába belépne.

Én meg kénytelen-kelletlen lebotorkáltam a három földcsövekkel emeletről. Ott álltam a homályos földszinten, olyan érzéssel mintha derűs kékségek szédületes magasából zuhanfam volna le, mélységek sötét lélektelen tárnáiba.

Az életőzön makacsokodik ilyenkor az emberben. Bennem is lázongott a tavasz mobó, csókszomjas vágya, a tehetetlenségem, a kudarcom. Most már csökönyösen ragaszkodtam az elhatározáshoz, hogy megismerkedem az ismeretlen nével.

Mit ismeretlen, — kiáltottam magamban, csak úgy befelé. Hiszen tudom már, hogy a harmadik emelet hét szám alatt lakik. De kicsoða lehet?

Asszony-e, vagy lány még?

Hirtelen előrántottam a gyufaskatulyámat és egy utolsó elárvult gyufaszál fénye mellett sikerült a lakók névtáblájáról kiböngészniem egy megsárgult piszkos névjegyről, hogy a harmadik emelet hét számú partaj lakója, valami Holubecz Tódor. Az isteni nő pedig ezen urnak a felesége, amit a kapu alatt söpörgető vicénétől tudtam meg, némi boraválók ellenében.

Kiléptem a félhomályos kapualjából, ki a napfényes utcára, ahol május ezer apró aranylábú ballerínája táncolt körül és ujjongva köszöntött.

Megnéztem a kapu fölött a kopott, fakó házjelző táblát, melyről nagynehezen kislábizáltam, hogy a ház a Zerge-uccában van és a szám: 13.

Babona és misztikum veszi körül ezt az asszonyt.

Ez a nő csak tündér lehet, akit egy vén indiai lakir tart magánál kegyetlen rabságban, vagy egy Gan-gyári saldoconista.

Azután elővettem az új, már szeptemberre, az új iskoláévre beszerzett tanári jegyzőkönyvemet és hátul, a még egészen üres „jegyzetek” rovatába gondosan beleírtam, mint valami igen fontos adatokat: Holubecz Tódorné. Zerge-ucca 13. III. 7. sz. (Guatemala-kávéház sark.)

Aztán elhatároztam, hogy másnap a Guatemala-kávéház nagy tükörlakába mögött, a plüss páholy kényelmes füsttárában tányát ütök és lesni és várni

fogom őt, hogy hódolattal illessem királyi szépségét.

És kiválasztottam az egyik ablakot és az ablakon keresztül mögöttem a plüss-páholyt.

II.

Másnap még mindig május volt, de csak a kalendáriumban. Az eső egészen zuhogott. Szeszélyes volt az idő: szeszélyesebb, mint április és minden asszonyoknál is szeszélyesebb. Valahol jég eshetett, mert az idő hirtelen lehűlt.

... É s nem mentem el a Guatemala-kávéházba silbakolni.

III.

Harmadnap se.

IV.

A negyedik nap már egészen megfeledeztem a májusi nagy fellobbanásról. A május is elmúlt.

Junius perzselte puhára a pesti utcát. Az emberre rátapadt a kibíratatlan meleg.

Aztán ... megjött a szeptember és én lementem Tenkesre, a Drávamenti kis mezővárosba.

V.

És tanítottam heti tizenkét órában az irodalmat és történetet a tenkesi gimnáziumban. Kemény és csökönyös diákokonyákba apostolkodtam bele fanatikus dühvel, az útemek és rímek szépsége szeretettel. Ezenkívül unatkoztam és vágyakoztam vissza beteges nosztalgiaival az én Pestem után.

Türelmetlenül vártam a kéthetes karácsonyi vakációt.

VI.

Karácsony.

Már kéthetes szünetem utolsó délelőtti sétálgattam a havas körúton. Mintha egy hófehér hermelinpalásttal takarták volna be a fekete didergő várost. Most fehér volt, szinte ünnepélyes.

Céltalanul és terv nélkül bolyongtam. Faj nagyon a szivem, amikor rá gondoltam, hogy estére elrabol egy könyörtelen, szikrárt pófékolt szörnyetű és én kétségbeesetten és tehetetlenül fogok gubbasztani a jégvirágablakos kupéban, mint cellarab, beletörőde a sorsába.

És itthagynom a fehérgyapjas várost, az uccákat, az uccák muzsikáit és édes kis nőt.

És ott, a Guatemala-kávéház előtt, eszembe jutott a rozsda barna kosztümös drága kis asszonyka. Vajon mi van vele?

... É s egyszerre mintha egy misztikus csoda története. Mintha a házeres olvadó jégcsapja cseppentett volna, sűrű sok gyémántcseppje közül egy ritka fekete gyöngyöt, elem, a szikrázó hőszönyegre.

— Ő volt!

Melegfényű silskin bundába burkolódzott, de megismertem tipegő járásáról.

— Ő volt.

Eltűnt a szomorú bánatkód a lelkemről és az életőzön csapkodott benne tarajos, követeledző hullámok. Élmi, szeretni, — harsogtak a hullámok.

Igen, egy napom van, de még nagyon hosszú lehetek, — éreztem.

merjék mondani a gazdasági béke, a rezerváció és lefegyverzés első bátorlalan mondatait.

Talán nem is véletlen, hogy az amerikai elnök szövege májusban adott lendületet, nyomtatékot, erőt ezeknek a jel-szavaknak. Talán nem is emberi akarat, mint inkább az Isten természetrendje tesz minden igazírmegmozgatót a virágok nyílásának idejére. A természet szépsége, derűs békéje, jövendő életének reménye nem hagyja hatástalanul a benne élő embert sem, szebbé, jobbá, virágosabbá teszi a szomorú és kemény indulatokkal töltené letelet lelkét.

Salgótarjánba is elérkezett a tavaszi szöveg. A várost néhány kilométerre övező trianoni határ szörnyűségei meg-szűnésének lehetősége, a piacát kereső bányák és gyárak föllendülésének ígérete, a munkanélküliség megszűnése, az éhezés, az inségmunka vége, a salgótarjáni munkások felzárkózásának híte át-járta a várost. Virágossá, széppé, boldoggá tette ennek a városnak munkás lelkét.

Hánszor borult már virágba ez a

vidék, hánszor töltötte el tavasz-mamora a szemek fekete mélysegeiből fel-törővő salgótarjáni lelkeket és hánszor tarolta le egy-egy szörnyűség és munkanélküliségének, szenvedésének hideg borzalmassága! De az elpusztult virágok alatt mindig új erővel, régi hűséggel, régi kitartással érintetlenül feketelt a salgótarjáni szén ledője: a salgótarjáni munkás bizó, hittel, reménnyel teli lelke, amely annyi ősz, annyi letarolás után is mindig kész újra és újra virágba borulni.

Köröskörül az örület lelke ül diadal-mat sok helyen a világban, de itt minden csábítás, minden megpróbáltatás, minden szenvedés és csapás meglörki a salgótarjáni munkás magyar hűségét.

Feszülő izmokkal, tárt lelkekkel fogadja ez a város a tavaszt. A világ nagy-jainak igazságkeresése és igazságigérete e kicsiny ország kicsiny zugába is virág-erdőbe, májusi lomszépességek között érkezett meg. Nem fogja engedni az Isten, hogy ezt a tavaszt, ezt a virágos, mámoros felsőhajtást, egy lelketlen ősz letarolja, elnémissa.

Sz. I.

Meghalt Kovács József

nyugalmazott városi tanácsnok.

Mint a derült égből lecsapott vilá-m, oly hirtelenül és váratlanul sújtotta e megrendítő csapás a családot és a város közönségét. Egy melegen érző szív szűnt meg dolgozni, egy mosolygó, kedves arcot, egy kedélyes, mindenkit szerető és mindenki által szeretett és nagybecsült férfit rabolt el a sötét halál.

A mindnyájunk „Józi bácsija” 35 hosszú éven át állott a köz szolgálatában és ebből 30 évig városunk fejlődése-ért és a város polgárainak boldogulása-ért küzdött fáradhatatlan munkabírással. Teljes öntudattal és megértő szeretettel.

Munkaképessége, szíve meleg sze-retele igazi magyarságában a világáboru vér és köztársasárváratlan bontakozott ki, amikor mint a közigazgatási osztály és katonasági vezetője emberfeletti, nap nap után és késő éjszakába nyúló munká-val teljesítette súlyos kötelességét, meg-értő szeretetével sok-sok könnyet szá-ritva fel.

A várossá alakulás után Kovács József lett a város gazdasági tanácsnoka s mint ilyen, kiváló szorgalommal, nagy hozzáértéssel és sok eredménnyel vett részt a gyermekkorát élő város első vezetősége elé toronyosult sok és nehéz feladatok megoldásában és a város fej-lesztésében egész nyugdíjazásáig 1925 évig.

Nyugdíjba vonulása után sem szűnt meg a köztér dolgozni, értékes munkáját ott látjuk minden fontos megmozdulásnál.

Lelkének tisztaságát, nemesen gon-

Eszembe jutott a májusi kacagó délelőtti, a rikoltozó sáfránysárga plakát, Doktor Occultus a csodafenomen, a ho-mályos kapuaj és a noteszem adatai.

Ekkor egy egész elfogadhatól az agyamon. Már készen voltam a haditerv-vel. Előkaptam a noteszemet és gyorsan felírtam a jegyzeteket rovatát, hogy azután pillanatok alatt izgatottan bema-goljam a „jegyzet” rovat adatait. Már be-magoltam. Ereztem, hogy most itt van a „cselkvés” perce. Utána indultam, mel-je léptem és szerényen mint valami régi, de ritkán látott ismerőst üdvözöltem: — Kezezt csókolom!

Szigorom rám nézett. De foly-tattam a játékot és ujból, most már báb-rabban üdvözöltem.

— Kezezt csókolom Asszonyom! — Kérem nem ismerem Önt, ha-gyon békében. — Meggyőztőtől léptem, de két hosszú léppel utólré, már mellette lépegettem és halkan, szerényen bocsánatkérésre a hangomban, szóltam hozzá: — Bocsánat Asszonyom! hisz mi ismerjük egymást!

Erre megállt, szembefordult velem, megnézett, azután régi elmosódott emlé-keit kutagatva, tétován, mintegy magá-nak mormolta: — Nem, nem emlékszem Önre!

Most már biztos kézzel játszottam tovább a hálás szerepet.

(Folyt. köv.)

(A halálesetről úgy a város tisztvi-selőkhöz és képviselőtestülethez, valamint a család külön gyászjelentést adott ki. A sok korszorú és virág között ott láttuk Dr. Sztranyavszky Sándor korszorúját is.)

Jönnek a színészek. Radó László a kiváló színész és rendezőnek, a múlt évben vendég szereplő színtársulat igaz-gatója fának vezetésével kezdi meg ven-dég szereplését a nagyrészt új, fiatal és tehetséges erőkből álló színtársulat június hó 1-től az Ipartestület színháztermében. A mai nyomasztó gazdasági helyzetben, amidőn minden foglalkozási ág nehézsé-gekkel küzd, a mindig mostoha magyar sors legmostohábbja a vidéki magyar színészt elképzelhetően a legsúlyosabb válságban van. Most előjönnek hozzá-kat hat heles színi idényükre, hogy a sáv-jelen komor felhőtől elűzzék esténként Salgótarján égboltjáról, visszavarázsolja-kan bennünket a boldogabb múltba és élénk fessék a szebb magyar jövődőt. A város meleg szíve várja a magyar szépségek és álmok napzsámorait s még nehe-z helyzetben is bizonyára módját ejti Radó László színtársulata megér-de-mel pártolásának.

Teljesen územképes 1½ tonnás
Ford teherrautó eladó.

Ára 600 pengő. Bővebbet „Mezőföld” politikai lap kiadóhivatala Enying. Veszprém megye.

Parád szégy-fürdő, arzen és vastartalmu termásvizes ásványvízfürdő, vizgyógyintézet. Kiváló eredménnyel gyógyítja a női ivarszerek különféle megbetegedéseit (magtalanás, a méh idült lobja, petefészékgyulladás, szisztemák stb.) Előidényben legalább 4 napig a fürdőben tartózkodó vendékek május 14-től június 25-ig 25%, **köztisztviselőknök a szoba és fürdő árakból 50%-o engedmény!** Főidényben köztisztviselőknök kétágyas szobában személyenként 6' - pengőért egyágyas szobában 6 pengő 50 fillérért teljes ellátás. **Folyó vízzel ellátott, modern, kényel-mes szobák.** Napi ételmezés 4 pengő 20 fillér. **Feniző és menürendszar. Márakelt ven-dégülő árak!** Prospektust és bármilyen felvilágosítást nyújt a **Főigazgatóság, Parád-fürdő.** Telefon: Parád 1.

Hírek és különfélek

Hősök napja lesz vasárnap (28-án) d. e. 11 órákor a főtéri szobornál. Ez hivatalos ünnep, amikor a magyar nép együttes emlékezik a véres világáboru borzalmaira, az ártatlanul halomra hulló emberlőmögére, a csodálatos lelki erőre, amely a gyengéből is országot teremtet. Virág-erdőbe borul a Hősök szobra, melyet a könnyező szülők, árva, hadirokkan-tak, frontharcosok vesznek körül messze-szálló sóhajokkal, az ifjuság pedig öklöbe-szorított kezekkel „Trianon”-ra gondol s lelkében fogadalmat ujt: **nem nem soha!**

Személyi hír. Horváth Gyula pá-pai káplán kisterenyei plébános és Hor-váth László karancseszli plébános mult hét folyamán egy magyar zarándok csap-tal Rómába utaztak, ahonnan f. hó 26-én tértek vissza.

Az új postafőnök Darvas Sándor f. hó 24-én átvette hivatala vezetését. Szeretettel köszöntjük őt ezalkalomból.

Halálozás. Kupcsok Ferenc Máv. főtiszt, ipolytanóci állomásfőnök Buda-pesten 43 éves korában meghalt. Holt-testét családja hazahozatta. Temetése ma (szombaton) d. u. 3 órákor lesz a bányá-lászlai ravatalozóból. Kupcsok Ferenc a városunkhoz tartozó Inasbó bányatele-pen született. Városunkban sokáig teljesí-tett szolgálatot. Nagyszámú rokonságán kívül, tisztelőinek és barátainak igaz részvétele nyilvánul meg a mindig szolgá-latkész melegsívűnek ismert tisztviselő-iránt. Felesége és két leánykaja gyászol-ják a jó férfit és édesapát, aki 4 héttel ezelőtt kísérte utolsó útjára édesatyját.

Halálozás. Végh Kálmán helybeli nyomdatulajdonos édesanyja Végh Zsig-mondné 74 éves korában Halvában el-hunyt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 10-én volt Halvában.

Köszönetnyilvánítás. Felejt-he-telen jó férjem elhunyt és végtiszte-sége alkalmával megnyilvánult öszinte részvétét és jóindulatú támogatást há-talazt szívvel mondok köszönetet. Dr. Förster Kálmán polgármester urnak, vá-rosumk tisztviselőkarának és közönségé-nek, a képviselőtestület minden tagjának, a Köszénbánya R.-T., Acélgár, Palack-gár és Hirschgyár Igazgatóságának, tiszt-viselőinek és munkásainak; Az összes közületek, testületek vezetőségének és tagjainak, a Róm. Kath. kőri dalárda és bányatársulati zenekar megkötho és mű-vész szerepléséért szintén ezuton mondok hálás köszönetet. Özv. Kovács Józsefné.

Munkavédelmi tagok kitünté-se. A m. kir. Belügyminisztérium Nm.v. Felügyelője Horváth László salgótarjáni városi tanácsnoknak és Lapsánszky János salgótarjáni városi pénztárnoknak a munkavédelmi gondolatnak a társadalom-ban való megköszönését, ezzel kapcsolat-ban a magyar Nemzeti Munkavédelem intézményének fejlesztése körül kifejtett, erős hazafias érzéstől áthatott, őnzelen és fáradhatatlan tevékenységükért a „Ma-gyar Munkavédelmi jelvény” egyidejű adományozása mellett legmélegebb kö-szönetét és elismerését fejezte ki.

A Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet június 15-ei nagy jótékony-csú népnőnapi szövegének legáltalánosabb érdeklődést keltő szöve a nyeresémsor-solás lesz. A mindössze 20 fillérbe ke-rülő sorjegyeknek nagy része máris el-kelt. A sorolás nagy értékű nyeresém-tárgyai közül kiemeljük a következőket: 1. utalom a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. igazgatóságának nagylelkű adomá-nyából egy borjú megváltási ára 50 pengő. 2. A Szent Erzsébet Nőegylet ajándéka: egy teljes kerti garnitúra: 2 nagy karos-szék, 1 asztal, 1 kanapé. A további nye-reménytárgyak: Szilárdy István adomá-nyából két malac, Fayl Frigyes festőmü-vész 1 festményt, Niederland Gyuláné 1 sűtemény- és 1 gyümölcs porcellánkész-lelet, Kiss Lajosné egy pár aranyfülbe-valót, Kohn Lipót cég 1 üveg likőrt, a

Biheller vaskereskedő cég 1 huszlót, Lencső Lucia utalványt egy női ruhá el-készítésére, N. N. utalványt egy öndul-lásra és egy manikűrözésre, a Róm. Kath. Nőegylet tagjai egy teljes ágyneműkész-lelet és egy teljes asztalneműkészletet, Kiss Lajos 1 nyári takarót, László dro-géria 6 drb. szappant, Salgótarjáni Taka-rékpenztár 20 P. Klubecz Pál 6 drb. szappant, Salgótarjáni Foggyászati Szövet-kezet 2 süveg cukrot, 1 drb. tortafomat, 3 drb. disztárgyat és Skvára Emilné egy nyuszt kisházalaggyútt adományoztak nye-reménytárgyakul. A Nőegylet elnöksége a nemeslelkű adományozóknak ezuton is hálás köszönetet mond. A további nye-reménytárgyakat és az ünnepi pro-gramszámai legközelebb ismerteljük.

Halálozás. Özv. Holcsey Jánosné sz. Rudnay Julia 87 éves korában Vesz-prémben meghalt. Holttestét Balaton-rásra szállították, ahol a családi sírbolta temették el f. hó 25-én. A megboldogult férje valamikor hosszú ideig az acélgári komu vezetője volt. Halálát városunkból az Istók, Pollatschek csalá-dok gyászolják.

A Pápai Nuncius Szentkúton. F. hó 17-én a budapesti központi papneveldé 105 n-venkéde egy kirándulást rendezett Szentkútra Dr. Tóth Tihámy egyetemi tanár, a papneveldé kor-mányzója és Brückner József vice-rektoral az élen. A kirándulók vonattal érkeztek Mátraver-bélybe, ahonnan az esők miatt csak kocsi-kkal tudtak Szentkútra eljutni. P. Riba Hugó több zá-rándokháiban helyezett el a kis csapatot. Allig, hogy elhelyezkedtek, a — a sötétgőz dacára, a legmagasabb hegyre rándultak ki, ahol hat-al-mas pástörzst mellett az egyetemi énekkarok szebbnél-szebb egyházi és világi énekeket adtak elő. Dr. Tóth Tihámy pedig az 6 lebilenslő eladással a szentkúti Szűz Máriáról tartott nekik előadást. Ernst szakadó esőben érkeztek Szentkútra Dr. Ernst Sándor v. népielőtti minisz-ter, dr. Patáky Arnold, dr. Martin Aurel és dr. Sütz Antal egyetemi tanárok. 11. óra után érke-zett meg Angello Rotta pápai nuncius autová-ral. Kaldévy Imbertó titkára és most épült Gol-golá kaplona megtekintésére. Visszajövet, mivel a nap már kiűszött, a gyónató helyiség terasz-át halgatta kíséretével az egyetemi énekkarok szebbnél-szebb ének előadását és minden fölött a legnagyobb meglepetéssel és csodálattal fejezte ki. P. Hugó valóban csodálatosra varázsolta ezt a kedves zárandokhelyet! 1 órákor egy szerény közös ebéd volt a szövetkezeti helyiségben, amelyen a Nuncius is résztvett. Delután meg-tekintették a környéket és 4 órákor dr. Tóth Tihámy elvezette a litániát, amelyen ismét az egyetemi énekkarok remek precizitással énekel-tek. 5 órákor bucsuzott el a Nuncius és a kísé-reteket helyek urak a szent helyről, hogy még megtekinthessek a mátraverbélyi gyónyori góthi-kus templomot. A szentkúti fogadtatásnál jelen voltak: P. Rész Marian salgótarjáni házfőnök-plébános, P. Keczeli Mészáros Albert népmiszio-nárius, P. Sipos Lénárd, P. König Kelemen hat-vani házfőnök, Marosi József mátraverbélyi plébános.

Felhívás. A mai számkunkban ál-landó jelleggel **Köszönetnyilvánítást** nyit-nunk. Több oldalról megnyilvánult óhajnak tesszünk ezzel eleget. A gazdasáradalom az országos és vidéki, illetve helyi árucseré, áralakulás, vásárlás szempontjából fog-lyi módon egységes tájékozódást ha-gyhatni, ami az anyagi fellendülést fogja elősegíteni. Felkérjük azért az érdekelteket, hogy esetleges észrevételeiket, vagy a nyilvánosságának szánt közleményeket szerkesztőségünkhez eljuttatni szívesked-jenek!

TISZA SZALLODA
Budapest VII. Baross-tér 19.
(a Keleti pályaudvarnál)
Modern kényelmes elsőrangú kiszolgálás
Egyágyas szoba reggelivel — **3-20 P**
Kétágyas szoba reggelivel — **5-80 P**

Az arany jeggyé válik
a valóság
jele van bevétele.
Az **ASPIRIN-tabletták**
is magukon vi-
selik valóság-
guk jelét: az
ismert Bayer-
keresztet.

Meghülés első
jelenlét és fájdalomnál
ASPIRIN-TABLETTÁK

Harangszentelés. Zagyvapálfa-
ván az újonnan épülő templom tornya-
ban a húsok napján. (28-án) húzzák fel
az 5 métermázsá súlyú harmadik haran-
got, melyet a „Húsok harangja”-nak ne-
veznek. A harangot előzőleg Traut Pét-
er esperes-plébános fogja megáldani.
Zagyvapálfa katolikus társadalma hű-
ségesen támogatja Demeter Bertalan fő-
bíróval egyetértően a templomépítési
akcióban, melynek sikere példamutató
lehet hasonló törekvések terén.

**Népművelési nap Salgótarján-
ban.** Az Iskolánküli Népművelési Bi-
zottság hétfői ülésén a népművelési na-
pátumát június hó 11-én állapította meg.
A verseny d. u. 3 órákor kezdődik a
Róm. Kath. Olvasókörben. Műsort jövő
számbunkban hozunk.

**Befejeződött a „MANSZ” in-
gyenes ebédeltetési akciója.** A múlt
évi november hó 15-én megkezdett in-
gyenes ebédeltetési akcióját május hó
15-én fejezte be a „MANSZ” a városi
menházban. Csendben folyt az áldásos
munka, de hogy sok melegsívű em-
berár tudott arról a munkáról, mutatta a
természetbeni adományok nagy értéke,
amely 1026 pengő 83 fillért tett ki az ak-
ció folyamán. A „MANSZ” salgótarjáni
osztálya ezen felül 2016 pengő költsé-
t a nemes célra, így az összkiadás 3185
pengő 87 fillérre rug a múlt évől lenn-
maradt 143 pengő 04 fillér értékű kész-
let hozzáadásával. A hat hónapig tartó
ebédeltetési akció alatt kiosztottak az
egyesület minden elismerést megérdemlő
hölgyei 36.720 adag ebédet. Salgótarján
városa ingyen tüzelővel, helyiséggel és
egy kisegítő munkaerővel, valamint a
mintegy 1000 P-re rugó kenyérszámla
felérésének átvállalása folytán 500 P.
készpénzzel segítette a nagyfontosságú
akciót. A Budapest-Salgótarjáni Gégyár
R.-T. igazgatósága törvényeket bocsátott
az egyesület rendelkezésére, míg a Sal-
gótarjáni Palackgyár R.-T. igazgatósága
által adományozott üvegek a teli elrak-
kásnál tettek felbecsülhetetlen szolgálatot.
De se szeri se száma az adományoknak me-
lyek eredményezték a természetbeni adomá-
nyok 1027 pengő hatalmas értékét. Na-
gyobb természetbeni adományokkal segit-
tek előre a jó ügyet: a salgótarjáni
szegények nagy barátja, az azóta Isten-
ben megboldogult Légrady Béla földbir-
tokos, valamint a derék mészáros és pék-
iparosok. A fenti számok minden dicsé-
retnél szebben beszélnek a „MANSZ”
hölgyeinek emberszerető, fáradságos, ki-
tartó és áldozatos munkásságáról Sal-
gótarján halálja érte.

Városi közgyűlés volt a. hó 23-án
d. u. dr. Förster Kálmán polgármester
elnökségével. A alábbi polgármesteri be-
jelentéseket olvasta fel dr. Figus Béla
főjegyző: Légrady Béla földbirtokos, gazd.
főtanácsos halála, áldozatos jótékonyko-
dásért hálás köszönetet mond. — Szán-
tay István állomásfőnök, képviselőtestü-
leti tag távozása, értékes munkálkodá-
sáért jegyzőkönyvi köszönetet mond. —
Dr. Sztranyavszky Sándor országgyűlési
képviselőnek újabb 25000 pengő segély-
ért hálás köszönetet mond. — A befű-
gyminiszter a házkölcsonk kamatának le-
szállítást az egész országra néve egy-
ségesen fogja elbírálni. — A házak utáni
kölcsonk törlesztési idejének 6 évvel
való meghosszabbítását, a gámpénztári
számadást a törvényhatóság kisgyűlési
jóváhagyta. — A bejelentések után a
mezőúri díjak kivételére vonatkozó ha-
tározatot olvasta fel Olay Gyula adóügyi
tanácsnok. — Az 1932. évi zárszámadást
terjesztette elő dr. Istók Barna főszá-
mvérő, (a tárgya legközelebb vizsátelünk.)
— Néhány illetékesi ügyet terjesztett elő
Nékám István aljegyző. Ezzel a közgyű-
lés végetért.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A külkereskedelmi bizottság és a magyar kir. külkereskedelmi hivatal.

Kormányzatunk a 2000/1933. M.
E. számú rendelettel, az exportpolitika
irányításának céljából, az **Külkereskedelmi
Bizottságot** és az exportfejlesztés érdeké-
ben és a külkereskedelemmel összefüggő
administratív egységesítésére a M. Kir.
Külkereskedelmi Hivatalt létesítette.

A Külkereskedelmi Bizottságban az
illetékes minisztériumok osztályfőnökei fog-
lakoznak helyet.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal
célja, az exportfejlesztés, az exportpro-
paganda, a minőségi ellenőrzés, a piacku-
tatás stb.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal
szervezetére nézve a következőképpen
tagozódik:

1.) **Elnöki csoport**, amelyhez tar-
tozik: a) a titkárság, b) a hírszolgálat,
propaganda és statisztika, amely a hiva-
lat külső és belső szervei által gyűjtött
anyagot a szélesebbkörű nyilvánosság
számára dolgozza fel. Állandó jellegű ki-
advány a „*Magyar Exportkurír*” amely
nemzet és ország nyelven is megjelenik.
Közi a szoroson vett hivatalos közlemé-
nyeken kívül a külföldi kereskedelem,
vám és gazdaságpolitikai híreket és bel-
földi és külföldi piaci jelentéseket.

A propagandatevékenység belső
vonatkozásban az árelkészítés és keze-
lés, valamint a piacerősítés propagandá-
sában jelentkezik, külföldön pedig kiviteli
cikknek népszerűsítését szolgálja sajtó-
közlemények, fényképek, plakátok stb.
utján, valamint a nemzetközi kiállítás-
okon és vásárokon való részvételt utján.

A statisztika feldolgozza — és
gyűjti — mindazon adatokat, melyek az
exportpolitika irányításához szükségesek
és adatszolgáltatást nyújt a piackutatási
tevékenységhez.

c) A piackutatás. A külföldi feld-
erítést és piackutatást a hivatal megbizot-
tai, levelezői és az ügynöki kar végzi.
Állandó megbízottai vannak Európa szá-
mos nagyvárosában, akik a kereskede-
lem-, vám- és gazdaságpolitikai esemé-
nyekről szóló jelentéseket szolgáltatják,
felhívják a hivatal figyelmét állandó és
konjunktúra exportlehetőségekre, me-
lyekről az érdekeltek a hivatal lapjában,
az „*Exportkurírban*” vagy más úton sze-
rezhetnek tudomást.

2.) **Mezőgazdasági csoport.** Fel-
öleli a) Gabona és magvak. b) Állat és
állati termékek. c) Baromfi, tojás, toll és
vad. d) Gyümölcs és fozelékfrüek. e) Bor.
f) Tejtermék, méz, hal stb. piaciati.
Feladatköre ennek megfelelően: a kül-
és belső piacok áralakulásának figyelem-
mel kísérése mellett javaslattal a kivi-
tel előmozdításával kapcsolatos intézke-
désre. A külföldi piacok értékesítési vi-
szonyainak, fogyasztásának, igényeinek
és áralakulásának nyilvántartása és a kivi-
teli lehetőségek feltárása. Felvilágosítá-
sok adása és tanácsadás a kiviteli cégek-
nek és gazdáknak az exportlehetőségekről,
a lebonyolítás technikájáról és a lel-
merülő értékesítési költségekről. Feladat-
körébe tartozik az államközi megállapo-
dások anyagának előkészítése és a vo-
natkozó tárgyalásokhoz szakvélemény
adása, a megkötött államközi szerződé-
sek ellenőrzése és lebonyolítása. A ter-
mének, állatok, áruk, stb. kivitelinek
fejlesztésével összefüggő gazdasági inté-
zkedések gazdasági előkészítése és végre-
hajtása, a termelési és értékesítési le-
hetőségek és szempontok összehangolása.
Az érintkezés fenntartása a mezőgazda-
sági, kereskedelmi és ipari érdekképvé-
seletekkel és gazdaságközösséggel.

3.) **Ipari és kereskedelmi csoport.**
Feladata: a külföldi piacok meg-
szervezése a magyar mezőgazdasági, gyár-
ipari, kis- és háziipari, kivitelle alkalmas
cikknek érdekében. E célból minden or-
szágban kapcsolatot tart fenn, a hazai
gyárak ajánlatait és mintáit továbbítja. A
beérkezett kérdézőkördéseket, megrende-
léseket eljuttatja a hazai cégekhez és se-
gédkezik az elszállításával és számlázással
kapcsolatos lebonyolításnál.

A külföldi árlejtésekről a hazai cé-
geket értesíti és az azon való részvételt
elősegíti. Rendszeresen tájékoztatja az ér-
dekelteket a fogyasztópiacok igényeiről,
árakról stb.

4.) **Administratív csoport.** Ide
tartoznak a magánkompenzációk, az ál-
lamközi szerződések és megállapodások
kontingensnyilvántartásának és a kiviteli
hitelekkel összefüggő adminisztrációnak le-
bonyolítása, fuvar és szállítási ügyek.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal,
a mezőgazdasági feleslegek értékesítési
nehézségeinek megismerésére és azok
megszüntetésére minél szélesebbkörű ál-
landó összeköttetést óhajt kiépíteni a gaz-
daközösséggel.

Ezen összeköttetés létesítése és fen-
tartása érdekében „*A Munka*”, mint a
Salgótarjánban megjelenő és a vidéknek
egyedül helyi lapja, készségesen felaján-
lotta, hogy erre a célra **Közgazdaság**
cím alatt állandó rovatot bocsájt rendelkez-
ésre. Hogy a M. Kir. Külkereskedelmi
Hivatal hivatalos lapjának az Exportku-
rírnak a közleményeit minél szélesebb
körben tehesük az érdeklődő gazdaköz-
sönség számára hozzáférhetővé, ebben a
rovatban, a helyi piacról szóló jelenté-
sek kívül, közölni fogjuk az Exportkurír-
nak azon híreit, amelyekről feltételezzük,
hogy helyi jelentőséggel bírnak.

A gazdaközösség érdekeinek szol-
gálatára „*A Munka*” ezen kívül díjtalan
bocsájtja ezen rovatot a mező- és
erdőgazdasági olvasói számára hirdetések
közvetítése céljából, hogy a helyi for-
galom lebonyolítását ezzel is előmozdítsa.
Eme nem csekély áldozatot jelentő elő-
zékenységeért, „*A Munka*” intézőbizottsá-
gának ezúton is köszönetet mondunk.

Felkerjük gazdálatsainkat, hogy
ezen rovatot minél sürűbben vegyék
igénybe, a „M. Kir. Külkereskedelmi
Hivatal” érdeklő közleményeit, a fenti
ismertetés értelmében tapasztalt pana-
szaikat, megfigyeléseiket és egyéb közlen-
dőkét sziveskedjenek A Munka szerkesz-
tőségéhez juttatni, ahonnan azt illetékes
helyére juttatják.

Mezőgazdasági és ipari hírek

(A M. Kir. Külkereskedelmi hivatal közleményei.)

Argentínában a helyzet úgy a
mezei munkára, mint a buza, zab és len
vetésére kiválóan alkalmas.

Kanadában 18.4 millió hektárt
munkáltak meg tavaszi vetésre, az előző
évi 21.1 millió ha.-al szemben.

Ausztráliában az esőhiány miatt
a vetésterület 10%-os csökkenésére lehet
számítani.

Termelői tejárak külföldön:
Hollandiában a kontingensen belüli fo-
gyasztási tejár: 12 fill., ipari tej ára: 7—8
fillér.

Lengyelországban a termelői ár
7.6 fillér.

Olaszországban a tejárak cök-
kenését várják. Helyt feldolgozó telepen
17—18 fillért fizetnek.

Állatkivitelünk május 13—20-ig
Ausztriába 12 lovát, 97 drb. marhát, 786
drb. sertést, Németországba 128 drb. lo-
vat, Olaszországba 55 drb. marhát expor-
táltunk, Sopronon keresztül. Május 15—
21-ig összesen 207 drb. használati, 119
drb. vágó, együttesen 326 drb. lovat ex-
portáltunk.

Piaci hírek.

Salgótarján, hétfő május 22. A
terménypiac lanyhuló irányzat mellett köz-
epes forgalmat mutatott. Árak: buza: 76
kg.-os P. 11.50—12, Arpa: P. 8—8.50,
Zab: P. 7—7.50, Tengeri: P. 7.50—8,
Gazdálkodásban, buza: 16—17.50, rozs,
11—11.50. Gyapjú kisgázdatételekben 85—95
fill., uradalmi tételekben: 95—105 fill.
Irányszat: szilárd.

Terményi Szécsényben a heti-
piac felhozatala a szokottnál nagyobb
volt, a kereslet azonban a kenyérmagvak
iránt igen gyenge és így az irányzat
lanyhva volt. Árak: buza 17, rozs 12.
(mindkettő bolettával). Arpa 7, morzsolst
tengeri 7, P. q.-ként.

Aszódon a gazdák közötti vásá-
rlásoknál a rozs ára 12 P.-ben alakult ki.
A többi cikkben forgalom nem volt.

Állatpica: Szécsényben válto-
zatlan élénk az érdeklődés és kereslet

D. Walter Szeminárium

legelőszobán és biztos sikerrel készít elő kö-
zépisikolai összevont **magánvinyagúra és**
érettségire. Vidékieknek levelező oktatás.
Kimerítő prospektus. (Válaszbélyeg.)
Budapest, József-körút 2. (Rákóczi-ut sarok.)

malacok iránt. A legutolsó hetipiacon a
10 kgr.-os választott malacokért 15—18
P. fizettek darabonként.

(A M. Kir. Külkereskedelmi Hiva-
tal közleményei alapján.)

HIRDETÉSEK.

Locomobilt 8 HP. használt üze-
méses keres megvételre a Karancsbe-
nyényi Gazdaság.

Alomszalmát, 200—300 q-t, to-
vábbá **sovány sertést** biztatlásra 200
drb.-ot keres megvételre Krepuska-féle
gazdaság Somoskövűfalun.

Kosok eladók, a Vizslás-Ujlak-
pusztai bérgazdaságban (u. p. Zagyvapál-
falva), 10 drb. francia fésűs, 2 eszten-
dők.

Mangalica anyacokat keres meg-
vételre 1/2 éves korut Vizslás-Ujlakpusz-
tai bérgazdaság.

**Reálgimnáziumi érettségi vizs-
gálatok.** Reálgimnáziumunkban a VIII.
osztályt végzett tanulók írásbeli érettségi
vizsgálatát május 15, 16, 17. napjain folyt
le. A szóbeli érettségi vizsgálatok ideje
június 12. és 13. napjain lesz. A Közok-
tatásügyi Miniszter a vizsgálatok első-
bű Bartalis József budapesti vidéki tank.
főigazgatóságához beosztott igazgatót jelöl-
te ki. A leánymagántanulók, valamint a többi
magántanulók vizsgálatait május 31, ju-
nius 1—2 napjain délelőtti, délutáni foly-
nak le, amelyekben dr. Acsay István tank.
kir. főigazgató fog elnökölni.

**A Báthori est, Chorin-telepi
cserekészvétel, Etesi népművelési
nap stb.** közleményeinket anyagforródás
miatt jövő számbunkban hozzuk. Szerk.

Két szobás világos, száraz lakás
és külön utcai helység szabónak, cipész-
nek, varrodának megfelelő, olcsón kiadó
Karancs-utca 9. sz. alatt.

**Elő szentáldozás a Ferences plébá-
nában.** Fárdhatatlan Ferenceseknél újból felad-
hatlan napot szeretik a hívőknek. Megmutatják,
hogyan lehet a gondtalan gyermeket is meg a
sok gondnal küzdő szülőt is, megajándékozni
örökös emlékeztetéssel nappal. Áldozásútorok-
járulata első szentáldozáshoz a plébániához tar-
tozó elemi iskolák növendékei. Ragyogó napu-
garban, a szennyezőlőket levetkőztetve kris-
tálytisztasárcal gyűlékezett 210 aranyos gyermek,
fiú és lányos leányka. Krisztus menyasszonyai,
az acélgyári iskola kertjében, ahonnan lobogók-
kal vezettek a Ferences atyák az Ur szent haj-
lékba a boldog gyermekeket is és a talán még
boldogabb szülőket is. A kápolnában P. Rét
Marian plébános papi segédlettel végzte a szent-
misét és mondott könyveket kicsaó szép be-
szédet a gyermekeknek, majd megáldoztatta őket.
Ez alkalommal is bebizonyosodott, hogy a plé-
bániának legelőtöbbsz kérdése a minél előbbi
templomépítés, mert a szükségképpen nem képes
befogadni a buzó legelkeket. A szentáldozás után
városunkban eddig ismeretlen közös reggelizés
következett. Kávé, kálics, kifli, sütemény vár-
tak Krisztus kis katonáit és kis menyasszonyait.
Hisz valaki látni akarta a földi boldogság ál-
köt, annak ide kellett eljőnni és látta azt a ki-
csinyeket és a nagyok arcán. A szülők kődo ádo-
mánya volt ez a reggeli, amelyet hozzátérő ked-
ves női kezek Horváth Károlyné irányításával
várakoztattak az asztalra. A reggelizést eszméjét
P. Keresztés Vilmos adta a szülőknek és az ő
lankadhatatlan buzgalma testesítette meg azt. A
gyermekek ideáljai, a kedves jó „Vilmos atyá”
tette emlékeztetéssé e napot szaz meg az a gy-
ermeknek és szülőnek. Az ő és Ferences társának
fáradószat bőségesen jutalmazza meg a Minden-
ható. — Ugyancsak sok szaz gyermek járult az
első áldozáshoz a nagytemplomban is, ahol a szü-
lőkkel együtt ca 2500 ember jelent meg a gyö-
nyörködött a boldog gyermekkor legfejlettebb le-
nyebb eseményében, az első gyónás és áldozás
boldogból, lelhomtens legköreben, mely az élet
keresztje alatt gőnyedező felnőttek azeit össze-
szorította, de egyuttal fel is emeli mert örülnek
gyermekük boldogságának.

A bányamunkásság kétségbe-
ejtő helyzetének javítása céljából memo-
randummal fordult a TESZ. országos el-
nökségéhez. Feltárja a memorandum a
szomorú helyzetet, mely vidékünk bá-
nyászaira nehezedik. Megjelöl az orvos-
lás módját, nem teóriát, hanem a valósá-
gának megfelelő adatok alapján. A TESZ.
bizonyára segítségére siet a teljesen el-
hagyatott társadalmi rétegnek, amelynek
ha ilymódon kereseti lehetőségét szerez,
visszaadja teljes bizalmát, megfoghathat-
lan ragaszkodását a fennálló rendszer
iránt. A memorandumot elküldte a mun-
kásság kerületünk képviselőjének, akinek
hathatós segítségét kéri és a helyi hatósá-
gok vezetőinek.

Kath. Népszövetségi gyűlés volt 7-én este 6 órakor a Kath. Körben. Az országos központ részéről Szoják Géza gimn. tanár és dr. Verseyhő Károly klinikai orvos mondtak nagyhatalú, lelkesítő beszédet a katolikus közéleti szervezkedésről, az egyházzellenes aknamunkákról stb. A gyűlést Csillik Ernő helyi szövetségi igazgató nyitotta meg kedves beszéddel. A gyűlésen Csillik Ernő leánykaja és Oszvald Győző szavaltak el egy-egy szép költeményt, melyeket Csillik Ernő írt.

A háztartásban gyakorlatias tanítás a polgári iskolában. Innárm negyedszázados multu, kiváló állami polgári iskolánk életéből kiragadunk egy kedves cselekményt annak illusztrálására, hogy ezen kipróbált és a gyakorlati életre nevelő intézetben lelkes tanárok az előírt kötelező oktatáson túlmenően fáradoznak a sikeres nevelés érdekében. Bogányi Erzsébet okl. polg. iskolai és okl. tanítóképző intézeti tanárnő, mint a IV. leányosztály háztartási tanára az intézet egyik helyiségét minden iskolahatósági támogatás nélkül a tanulók segítségével könyvház vázoltatta el, felszerelték a szükséges edényekkel ugyanarra, hogy ott a főzés tanítása gyakorlatias alapon lehetővé váljon. A leányok fehér fejkendővel, kipurított arccal nagy igyekezettel sürgöttek-forgáltak, hogy a húsleveles, rántottos, palacsinta, mások árvaesével, székelygulyás, diós és mákoscsik stb. kifőggéstalanul sikerüljön. A siker nem is maradt el. Az ételek elkészítésével az iskola igazgatója és a tanári kar kóstolót tartottak és egyhangúlag elismeréssel adták a vezető tanárnak és a növendékeknek, akik az elméleti tárgyak mellett értékes gyakorlati ismereteket szereznek a polgári iskola kitűnő szellemében és módszerében.

Eladó 200 P-ért, vagy azon alul egy jó állapotban levő Holzmann féle pengere. Érdeklődni a kiadóhivatalban lehet.

Gyerünk Inászóra a bányászati iskolához! György Árpád bányászati tanító, június 4-én Pünkösdi vasárnapján, a volt inászdiák részére találkozó rendez. Igén szívesen látná azonban mindenkit, akit az inászok, csupán érdeklődők Inászón az alkalommal a Zagyvárakodóról mindenkit szívesen és utazási engedély nélkül visznek ki. Motocikla Nándor kereküli bányászati és Elischer Béla bányafőmérnök vednökege alatt lesz. "Népművelési kultur nap" és bányászati iskolán Inászón. Délelőtt fél 12 órakor tábori mise és prédikáció lesz, amelyet Traut Páter esperes-plébános mond. Ezen mise alatt György Árpád megzenésítésében Vadkerti Béla lapunk munkatársának, egykori inászdiák tanítójának az alkalommal írott műsora adja elő a dalárdát. Azután közös ebéd lesz, erre jelenleg György Árpád tanítónál lehet telefonon, vagy írásbelileg. Delután kezdődik az ünnepség. Motocikla Nándor bányászati igazgató üdvözlő az egybegyűlteket; a volt inászdiákat. Majd Gyula diák az alkalommal írott bányászverset fogja szavalni. Vadkerti Béla, aki Inászón működött mint tanító, bányásznovéllakat fog felolvasni. Dr. Visnovszky Rózsa vármegyey kir. tanfelügyelő kiváló írónak és költőnek. Róth Flórián bányászati főtanácsosnak ajánlott "bányászdiák" adja elő. Kánt Aladár bányászati igazgatótól lapunk munkatársára. Trianonról fog szavalni. Majd György Árpád új írott bányászimnuszát és alkalmi melódrákáit adja elő. Este "Három a kislány" című énekes operettet a bányászati iskolai fúvószenekar Vilezál Richárd közreműködésével hozzák színpadra. Belépődíj: ülőhely 120 P. l. hely 1 P. állóhely 70 fillér. A Zagyvárakodóról állandó vonat-közlekedés lesz. A közönséget a bányászkaron kívül cigányzena, tánc, tűzijáték fogja szórakoztatni. Felhívjuk mi is a figyelmét mindazoknak, akiket Inászóhoz emlelt fűz, hogy minél számottevőbben menjenek Inászóra.

Kettős öngyilkosság. Pénteken este 11 órakor a Budapesti Salgótarjánba induló személyvonat Zagyvárpal-falva és Salgótarján között halálra gázolta Baskó László 17 éves és Katanek Gyula 20 éves zagyvárpalfalvi fiukat. A vizsgálat megállapította, hogy a két fiatal fiú, közös elhatározással, előre megfontolt öngyilkossági szándékkal, egymás kezét fogva, a közeledő vonat előtt a sínparra fektették és a vonat Katanek Gyulának lemeteszte a fejét, úgy hogy a törzsetől elgurulva a vasúti töltésen találták meg, míg Baskó Lászlónak a két karját és a nyakát vágta el a vonat. A fiuknak, szülei állítása szerint semmi okuk nem volt az öngyilkosságra. Mindkét fiú jobb szülőik gyermeke, akik a Salgótarjáni Községbányánál altisztak és a két öngyilkos is ugyanott volt alkalmazva. A nyomozás megállapította szerint a két öngyilkos este 10 óráig tánciskolában volt, 10 óra után a közeli vendéglőben megittak 3 fröccsöt, majd elavoztak a vendéglőből és végrehajtották öngyilkossági szándékukat. Holttestüket

a hajnalban munkába igyekvő bányászok a sínek között találták meg, amit a közelben levő állomásfőnökségnek jelentettek. Búcsúlevelet nem találtak náluk. A szülők arra gondolnak, hogy az öngyilkosságnak szerelmi háttere van. A csendőrség a nyomozást folytatja.

SPORT.

SBTC—SSE 2:2 (1:0).
Bíró: Glück Károly, 2500 néző.

Verőfényes napsütésben 6. óra 15. p.-kor kezdett a két helyi csapat, az SBTC szőltől támogatva azonnal erőteljes támadást kezd, a második percben már veszélyes a helyzet a SSE kapuánál, amit azonban a SSE kiment. A 4. percben ismét szőgtel rugás, amit Csala szépen kihúz, majd a SSE jut szőhoz és sikerül sarokrugást kioroszakolni, ezzel azonban az első félidőre vége a SSE akciójának, percről-percre jobban domborodik ki az SBTC főlény, amely három szőgletrugásban jut kifejezésre, majd pedig a 28-ik percben Ménich I. pompás góljában. A gólt szép jobboldali letűtás előzi meg, Stürbe beadására Walkman hoz kerül, aki kiugratja Ménich I.-t és az közelről védhetetlenül belövi a gólt 1:0.

Egymást kergetik a szebbnél-szebb SBTC akciók. Zsengellér ragyogó befutással küld védhetetlennek látszó lövést, amelyet Csala bravurosan ment. Rá egy percre ismét Zsengellér bombája éri a kaput, majd Ménich II. 20 méteres lövést húzza be Csala. Egymást követik Zsengellér lövései, Ménich I. és II. veszélyes kapufát nem kíséri szerencse. A 42. percben Zsengellér éles sarok lövést Csala nehezen öklözi ki, a második percben már Virostzáknál van a labda, aki nagyszerű labdát küld Rigó elé, akinek pompás lövéseit Goda biztosan fogja.

A második félidő lanyhán kezdődik. Tulerős volt az első félidő. A 8. percben SSE kap erőre Rigó lábáról Goda szedte le a labdát, majd erős támadás után Virostzáky terem meg helyzetet az SBTC kapu előtt, de Goda elhárítja a veszélyt és már Zsengellérnél van a labda, aki futásközben éles lövést küld a kapura, Csala nagy szerencsével tudja csak kiöklözni a veszélyes lövést. A 12. percben újból Zsengellérnél a labda, aki lefut egész a szőgletre, laponban Ménich II-nk küldi be, aki 6 lépésről védhetetlen gólt rug. 2:0.

A SSE azonban nem csügged! 17. percben szőgletrugáshoz jutnak, amit Virostzáky rug, majd Rigó fejeiről az SBTC kapuba repül a labda 2:1.

A gól felvillanyozza a SSE-t, állandóan támadásban vannak, egymásután indítják Rigó és Virostzáky veszélyes támadásait, a 32. percben Virostzáky letűtás szép beadással fejezi be, a labda Ponyihoz kerül, aki szőkteti Rigót, aki 5 lépésről védhetetlen gólt rug 2:2.

Az SBTC labdát durvaságai miatt több szabadrugáshoz jut, melyek azonban nem veszélyesek. A 44. percben Virostzáky—Rigó támadás, az utóbi fejsével végződik, amit Goda tesz ártalmatlanná.

A salgótarjáni pályán meg nemlalt szép játékból volt része a közönségnek az SBTC részéről. A szép játékok az első félidőben domborodtak ki. A mezőny legjobb embere a kis Zsengellér volt, aki bámulatos művészettel kezelte a labdát. Jó partnerei voltak Ménich I. II. A fedezetsorban kitűnt Takács IV. Stürbictől sokkal többet várt a közönség.

A SSE legjobb ember Rigó és Csala volt. Mindkettő kitűnően végete dobott. Virostzáky jó volt, de Vics és Jancsi várakozáson alul szerepeltek. Az egész csapat különösen az utolsó 25. percben hallatlan lelkesedéssel fektűt bele a játékba.

Feltűnt a közönségnek, hogy Takács IV. vitalkozott, talán veszekedett is partnereivel, ami a közönségre, de talán partnereire is rossz hatással volt.

Technika dolgában az SBTC felett állott a SSE-nek, ennek darára a második félidőben teljesen beszorult kapujához és ha a SSE-nek gólt lövő csatára van, könnyen a maga javára billentette volna a mérkőzés kimenetelét. A bíró feladatát jól látta el, ami nagy erény, hogy végig szigorúan kezében tartotta a mérkőzést.

Winhardt István
szűcsmeister
SALGÓTARJÁN. FŐ-UTCA 60. sz.

alatt
nyersbőr kikészítő üzemet

megnyitottam, ahol Lipscei módszer szerint, tökéletes munkával mindentféle állati bőrök (róka, nyest, nyul, barány, kecske, stb.) kikészítést elvállalok.

Nyers állati bőröket
magas áron veszek.

Bundák, lábszárak és minden más szőrmék javítását, átalakítását és nyári gondozását elvállalok.

Kihirdetés (fordítás.) Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kölni, u. m.: Zaborszky (Reibel) Antal Imre, nőtlen, zongorakészítő, á. h. v. 33 éves Kossicei lakos és Mateidesz Lujza Irén, hajadon, róm. kath., 27 éves, salgótarjáni lakos. Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról tudomások van, hogy ezt nálam közvetlenül jelentsek be. Kossice, 1933. ápr. 28. Stolz anyakönyvvizelő.

Nógrád és Hont k. e. v. vármegyék alispánjától.
6679—1933 szám.

Tárgy: A kamathozjárulásra vonatkozó rendelet főbb intézkedéseinek ismertetése.

Hirdetmény.

A kormány 4300—1933 M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amelyben a gazdaságok részére kamaterheliknek csökkentése céljából kamathozjárulás engedélyezést biztosított. Ennek a kormányrendeletnek legfőbb rendelkezései a következők:

Kamathozjárulást azok a gazdák kaphatnak, akiknek az adóssága a kataszteri tiszta jövedelem 15-szörösénél nagyobb.

Azok, akiknek csupán házuk van, szintén kaphatnak kamathozjárulást, de csak akkor, ha mezőgazdasági munkából élnek. Ezeknél akkor jár a kamathozjárulás, ha a házádoalap 4 és felszerelésénél nagyobb az adósságuk.

A kataszteri tiszta jövedelem 15-szörös, illetve a házádoalap 4 és felszerelésének megállapításánál általában csak a teleknyomvbe bekebelezett adósságokat lehet számításba venni, de a pénzintézetli tartozásokat akkor is számításba kell venni, ha nincsenek bekebelezve.

A kamathozjárulás csak a pénzintézetekkel szemben fennálló kölcsöntartozások után jár és csak akkor, ha a tartozás 1932. évi április hó 1-je előtt keletkezett.

A kamathozjárulás a folyó évi május hó 1-étől október hó végéig terjedő időben fizetett kamatok után jár. Mindenki annyi időre kapja a kamathozjárulást, amennyi időre a kamatot tényleg ki fizeti, de legfeljebb egy félvára.

A kamathozjárulás a kölcsönösszeg évi 2 és fél százaléka, ha az adós gazdának a kölcsön után évi 7 és fél százalékot, vagy annál nagyobb kamatot kell fizetnie. Ha évi 7 és fél százaléknál kisebb kamatot van kiköve, akkor a hozzájárulás is megfelelően csökken.

A hozzájárulatu törlesztéses kölcsönök után nem jár kamathozjárulás, mert az ilyen kölcsönök kamatait a kormány már előbbi rendelettel leszállította évi 5%-ra.

A kamathozjárulást annál a pénzintézetnél kell igényelni, amelynél a gazda a kamatot fizeti. A pénzintézet a szükséges adatok megszerzésénél ditalanal segítségére lesz a gazdának. A szükséges bizonyítványokat és egyéb iratokat a közéleti előjárások és a pénzintézetek ditalanal kötelezően kiállítják. Ezekre a bizonyítványokra és egyéb iratokra, amíg más célra fel nem használják, nem kell belfégy.

Fenti ismertetést a m. kir. belügyminiszter 86.693—933 sz. rendelet értelmében az érdekl. lakosság tájékoztatása céljából közlöm.

Balassagyarmat, 1933 május 15.

Baross a. k. alispán.

Szerkesztői üzenetek.

Vitalkozó. Ebben teljesen igaz van: az Aspirin és az Acidum acetylsalicylicum teljesen azonos. Előbbi azért drágább, mert védjegyzett van. Orvost nem ajánlunk. Salgótarjáni Orvosi kara minden bizalmat megérdemel. Fordulhat bármelyikhez, ezért nem kell Pestre utaznia, hacsak kezelő orvosa nem fogja ajánlani. Körülbelül három-négy hétig tart a gyógykezelés. Fogorvost sem ajánlunk.

P. S. Levelet illetékes helyen leadtuk. Határozatról értesítjük. Örömmel mások is Lapunk előfizetőinek, kedves olvasóinak bármikor szívesen állunk rendelkezésére. Üdvözlét.

Irodalombarát. Sárosi László az írói alneve. Fogorvos Salgótarjánban. Két év óta működik itt a szótka lapunk munkatársa. Újságírói munkásságát a Pécsi Napló-nál kezdte. Írásai fővárosi és vidéki lapokban jelentek meg, továbbá a „Dalol a magyar föld” c. lírai antológiában. Novellákat és verseket ír. Kiseb májusi hangulatu új regényét „Telepátia” címmel már számunkban folytatjuk. A Balassa Irodalmi Társaság életrehívója és lelkes mozgatója. 33 éves.

V. B. A jókívánásokat köszönjük, úgy szintén a beküldött közleményeket is. Egy részt most hozzuk, a többi rövidesen.

L. K. Bgy. Rövidesen hozzuk. Köszönjük. **B. L.** Országjárók. Öreg anyó... című versei telizettek, de kapunk má ebből a kézből jobbat is. Ha hely lesz, legálabb egyikek leközöljük.

Karácsony. Édes emlék, Sura bona... mely érzése mellett súlyos szerkezeti hibái vannak. Kicait érzélgős mindakettő, próbálja a gondolatait férfiasabban kifejezni. Ilyen szerelmi vallomások hölgyeknek ma már mosolyogyni fognak. Kérdéseire az alábbiakban válaszolok: 1) Jversei tartalmilag megfelelőek, hiszen az emberi szív egyik legszebb érzésének adnak hangot. A tartalom természetesen igen fontos. 2) Bölök a rim és a ritmus, a versforma nagyon mesterked. 3) Probálja meg 4) Fentem válaszoltam már. 5) Bármiok szívesen látom és örömmel adok jótanácsokat. Akár alkalomadtán személyesen is felkereshet. Üdvözlét.

M. D. Alkalmi verseket ritkán közlünk. Saját magunkat meg aztán egyenesen nem engedjük feldicsérni. A jó szándékát köszönjük.

S. I. Meghatón azép az a mély bafazúli érzés, amely költeményből kiscsúdl. Refrénjeinek szépsége mellett a strolák ereje elnyel. Ha helyünk lesz, még így is leközöljük.

Készletk. Kétfélek. Ismétlen hang-súlyozók, hogy kéziratos megőrzésére nem vállalkozunk. Kijelentett kértésre egy beten belül mégis átvethetők „A Munka” kiadóhivatalban.

Eladó házak.

Salgótarjánban a Fő-utca alsó részén egy öt szoba, fürdőszobából áll, minden egyéb mellékkeliségekkel ellátott ház 250 □-öles gyümölcsös kerttel szabadkiszől áll. Átvételhez a vételár egynegyed részének ki fizetése elégséges. Ertekezni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Salgótarjánban, az üveggyárral szemben eladó egy kétszerháromszobás lakásból álló, fürdőszobával, vízvezetékkel s minden szükséges mellékkeliségekkel ellátott ház, melyhez 600 □-öles gyümölcsös kert is tartozik. Átvételhez a vételár egynegyed részének ki fizetése is elégséges. Ertekezni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Salgótarjánban a Forgách-utcában eladó egy három lakású ház. Az egyik lakás áll: 1 korcsmahelyiség, 1 nagyterem, 1 ivóhelyiség, 1 szoba-konyha-előszoba, 1 nyári konyha, 1 istálló 2 sertésöl. A másik lakás: 1 szoba-konyha-előszoba, és a harmadik lakás 1 szoba. Átvételhez a vételár egynegyed részének ki fizetése elégséges. Ertekezni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Somosközfaluban egy kétszobás ház, a Fő-utcaba nyíló üzleti helyiséggel, pékműhellyel, istállóval szabadkiszől igen olcsón eladó. Átvételhez a vételár egynegyed részének ki fizetése elégséges. Ertekezni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Eladó telkek.

Salgótarjánban a Hirschgyár és vágóhid közötti területen az országút mentén beépítésre alkalmas telkek szabadkiszől eladók. Átvételhez a vételár egynegyed részének ki fizetése elégséges. Ertekezni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

27 Sz. 28 V. 30 K. 31 Sz.

A veszedelmes leány.
Fősz.: Jenny Jugo.

Fegyencsziget.
Fősz. Várkonyi Mihály.

Hymacsál. Híradó.

Uri gonosztevők.
Fősz.: Loretta Young.

Junius 1-151 SZÜNET.

Kezdete: Kedden, szerdán, szombaton este 8, vasár- és ünnepnap d. n. 5, 7 és 9 ó-kor.